
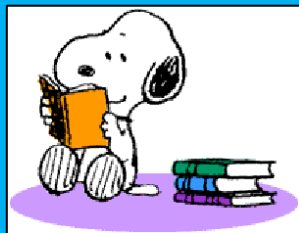

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

 <p>Kosztópulosz Andreász</p>	<p>Mottó:</p> <p>„Hogyan lehet egy kisebb vagyonra szert tenni a tőzsdén? Egy nagyobb vagyonnal kell elkezdni...”</p> <p>Régi tőzsdei mondás</p>	<p>Kulcsfogalmak:</p> <p>vagyon, számviteli mérleg, reáleszközök, immateriális javak, befektetett és forgóeszközök, forgóeszközök körforgása</p>	 <p>≈ 15 perc</p>
---	--	---	---

A vállalkozás vezetőinek célja és feladata, hogy a vállalkozás vagyonát gyarapítsák. Milyen elemekből tevődik össze ez a vagyon? Az olvasóleckében megismerkedünk a vállalkozás vagyonelemeinek egy elterjedt és a számvitelben is használatos csoportosításával.

1. A vállalkozás vagyona

Minden olyan anyagi és nem anyagi természetű dolgot, aminek piaci értéke van, és pénzre, árra vagy szolgáltatásra cserélhető, **vagyonnak** tekintünk. A vállalkozás vagyonelemeit másként a vállalkozás **eszközeinek** is szokás nevezni. A vállalat vagyonának alakulását a **vállalat számviteli mérlege** mutatja meg. (1 ábra). A vállalat számviteli mérlege **nem tartalmaz minden értékes eszközt**: a legértékesebb javak közül néhány, pl. a hírnév, a tehetséges vezetés, jól képzett munkaerő nem szerepel a mérlegben, mert nem lehet pontosan meghatározni az értéküket.

A vállalat eszközei konkrét megjelenésüket illetően sokfélék lehetnek: megkülönböztetünk **reáleszközöket** és **pénzügyi eszközöket**. A reáleszközök **ölthetnek anyagi és nem anyagi formát**. Az anyagi természetű vagyonelemeket **tárgyi (materiális) eszközöknek** hívjuk (pl. gépek, árukészletek stb.) A nem anyagi természetű vagyonelemek az úgynevezett **immateriális javak** (pl. szellemi termékek, bérleti jogok stb.) Minden cég vagyonának egy része különféle **pénzügyi eszközökben** testesül meg (pl. pénztár, bankszámla-egyenleg stb.) (Az angol nyelvű szakirodalomban ettől eltérően a pénzügyi eszköz – financial asset – kifejezés tartalmilag a forrásbevonás különböző lehetőségeit takarja. Így például pénzügyi eszköz a vállalat által kibocsátott kötvény vagy az általa felvett bankhitel is.)

A vállalat értéke a növekedési lehetőségeket is tükrözheti

A cég eszközeit tág értelemben befektetéseknek is hívhatjuk. Habár az eszközöket általában befektetett és forgóeszközökre osztják, ezek másként is kategorizálhatók. Azokat a befektetéseket, amelyeket a vállalat már megvalósított, meglévő eszközöknek is hívhatjuk (assets in place), míg az olyan befektetések, amelyekbe a vállalat a jövőben várhatóan befektet majd, a növekedési lehetőségekhez

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

kötődő eszközök (growth assets). Elsőre furcsának tűnhet, hogy a cég értékét növelhetik olyan befektetések is, amelyeket még meg sem valósított, mégis, a nagy növekedési potenciállal jellemezhető cégek értékük meghatározó részét az ilyen, még meg nem valósított befektetéseknak köszönhetik.

1. ábra A Zwack Unicum Nyrt. 2017. március 31-ei fordulónappal készített mérlege

MÉRLEG:	ZWACK UNICUM NYRT.
Eszközök:	<u>millió Ft</u>
Befektetett eszközök	3 170
ebből:	
Tárgyi eszközök	2 891
Immateriális javak	106
Göngyölegek	20
Részeseés társult vállalkozásban	30
Dolgozói kölcsönök	15
Halasztott adóaktíva	108
Forgóeszközök	6 879
ebből: Készletek	1 862
Vevők és egyéb követelések	2 208
Pénzeszközök	2 809
Eszközök összesen	10 049
Források:	
Saját tőke	6 736
ebből: Jegyzett tőke	2 000
Tőketartalék	165
Eredménytartalék	4 571
Hosszú lejáratú kötelezettségek	427
ebből: egyéb kötelezettségek	427
Rövid lejáratú kötelezettségek	2 886
ebből: szállítók és egyéb kötelezettségek	2 792
céltartalékok	94
Források összesen	10 049

2. A befektetett eszközök

A **befektetett eszközök** közé azok a vagyontípusok tartoznak, amelyek tartósan, azaz **egy évet meghaladó időtartamban szolgálják a vállalkozás tevékenységét** (2. ábra). Ezekben az eszközökben a tőke hosszabb ideig marad lekötve. A számvitelről szóló 2000: C. tv. szerint a befektetett eszközök körébe soroljuk

- az immateriális javakat,
- a tárgyi eszközöket és
- a befektetett pénzügyi eszközöket.

Az **immateriális javak** azok a vállalkozási tevékenységet közvetlenül és tartósan szolgáló, forgalomképes, **nem anyagi természetű eszközök, amelyek vagyoni értékkel rendelkeznek**. Ilyen eszközök:

- a vagyoni értékű jogok (pl. bérleti jog, koncessziós jog, védjegy),
- a szellemi termékek (pl. találmány, szabadalom, ipari minta, szerzői jogvédelemben részesülő alkotások),

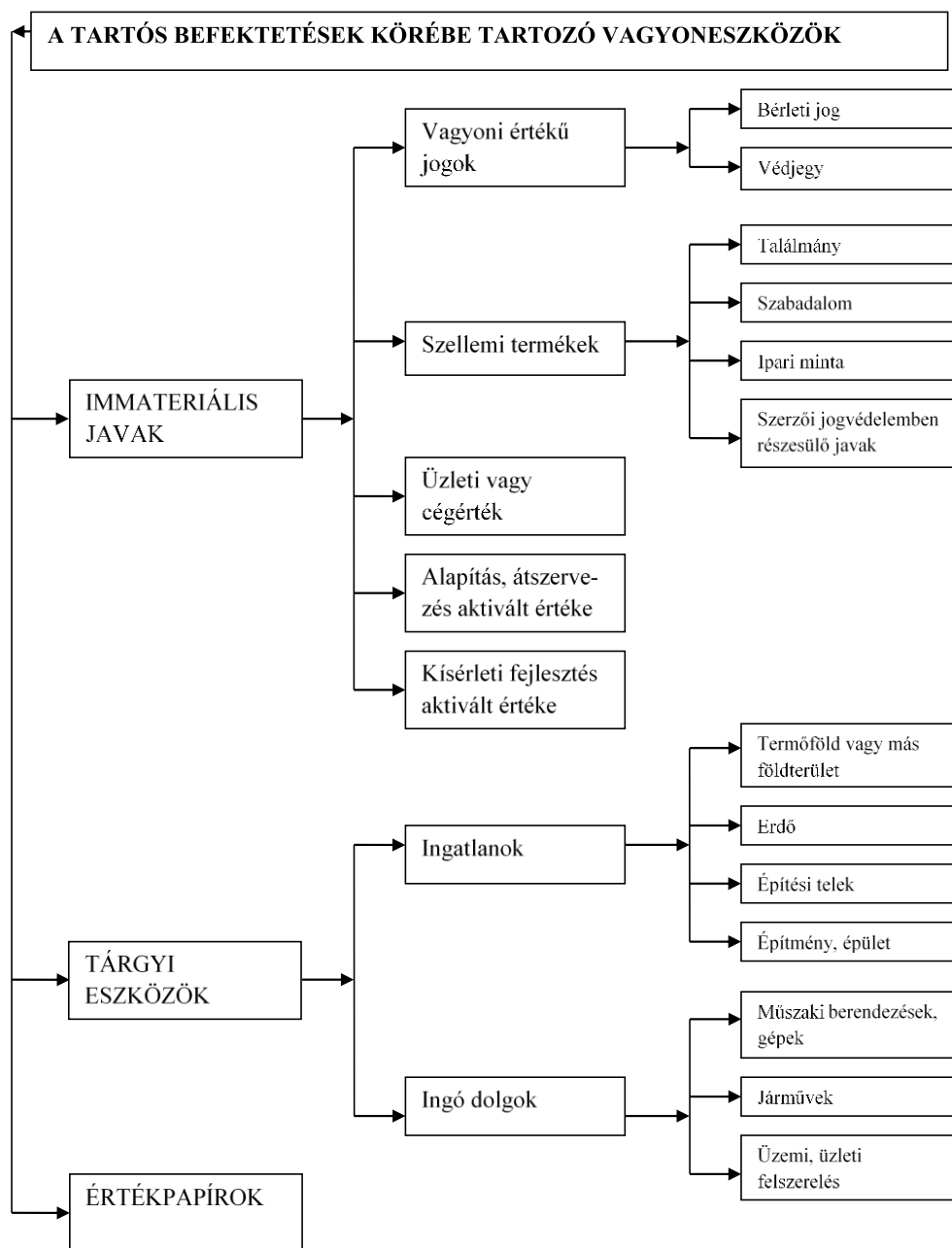
1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

- az üzleti vagy cégérték, és
- az alapítás és az átszervezés költségei.

A vagyoneszközök aszerint, hogy bennük a tőke huzamosabban vagy rövid ideig van lekötve, lehetnek befektetett eszközök és forgóeszközök.

2. ábra A tartós befektetések körébe tartozó vagyoneszközök

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

---

Tárgyi eszköz minden, a vállalkozási tevékenységet a vállalkozó minősítése szerint tartósan szolgáló, anyagi természetű eszköz. Az eszköz tartóssága arra utal, hogy **az eszköz hasznos élettartama az egy évet meghaladja**. A tárgyi eszközök közé soroljuk

- az ingatlanokat (pl. termőföld, erdő, építési telek, építmény, épület stb.)
- a műszaki berendezéseket, gépeket
- a járműveket
- az egyéb üzemi, üzleti felszereléseket.

A **befektetett pénzügyi eszközök** körébe soroljuk: a hosszú (azaz az 1 évnél hosszabb) távra lekötött bankbetéteket, éven túli lejáratú (más vállalat, állam stb. által kibocsátott) kötvényeket, hosszú távú célokat szolgáló üzletrészeket, részesedéseket, részvényeket.

3. A forgóeszközök

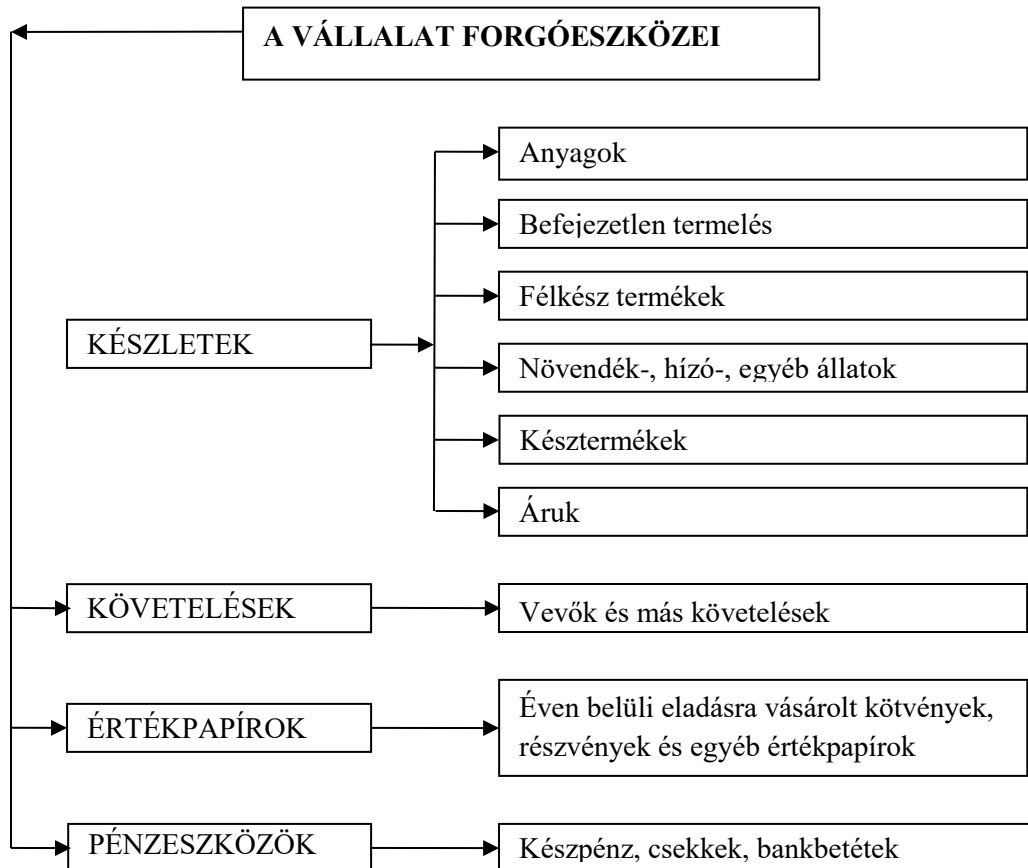
A **forgóeszközök** körébe ezzel szemben azok a vagyontípusok tartoznak, amelyek **1 évnél rövidebb ideig szolgálják a vállalkozás tevékenységét** (3 ábra). A forgóeszközök eszerint viszonylag rövidebb időn belül hasznosításra kerülnek, felszabadulnak, megtérülnek. A 3. ábrán is látható, hogy a forgóeszközök csoportjába tartoznak a számviteli törvény szerint

- a készletek (pl. vásárolt anyagok, áruk, illetve saját előállítású félkész termékek valamint eladásra váró késztermékek stb.)
- a követelések (pl. vevői kintlévőségek stb.)
- a forgatási céllal tartott értékpapírok (átmeneti, nem tartós befektetésként vásárolt kötvények, kincstárjegyek, tulajdoni részesedést jelentő befektetések), és
- a pénzeszközök (készpénz illetve számlapénz, az elektronikus pénzeszközök és a csekkek).

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

3 ábra A vállalat forgóeszközei körébe tartozó vagyoneszközök

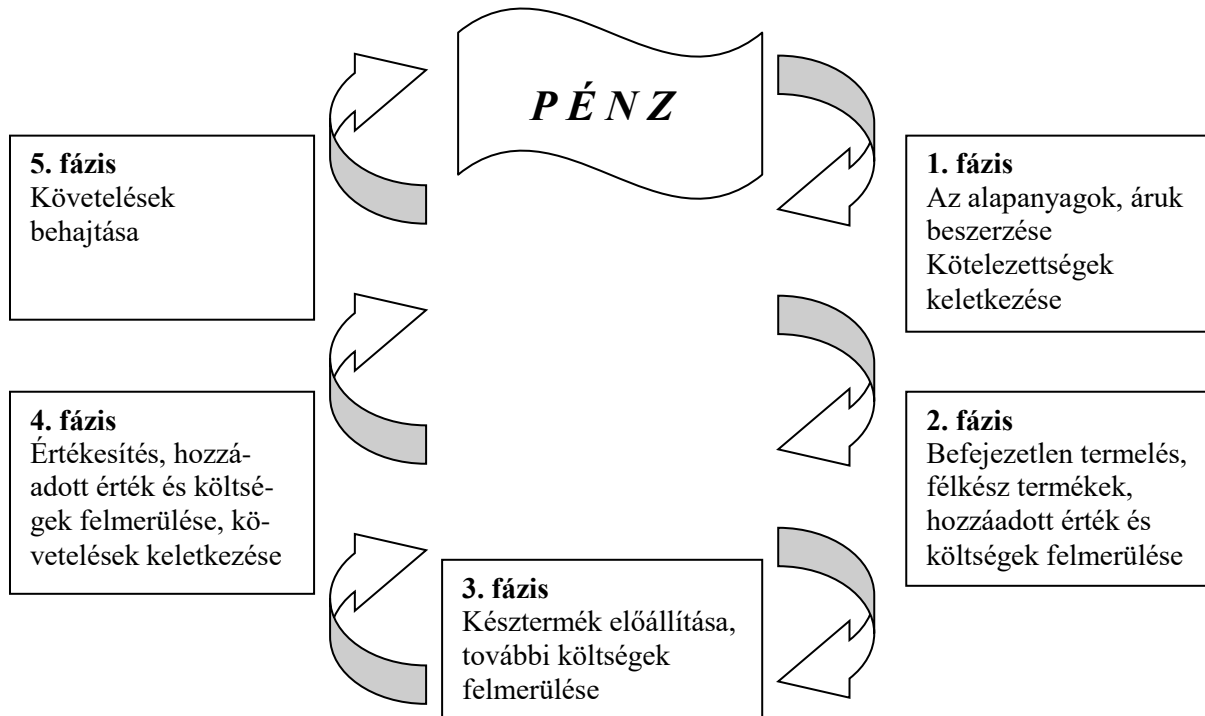

A forgóeszközök között megkülönböztethetünk **tartósan lekötött és átmenetileg lekötött**, folyó forgóeszközöket. A forgóeszközök a termelés folyamatában **állandó körforgást végeznek**, amit a 4. ábra szemléltet. A körforgásban résztvevő forgóeszközök külső formájukat állandóan változtatják, bizonyos mennyiségük a termelési ciklus egymást követő szakaszaiban folyamatosan jelen van. A folyamatos termelés biztosításához **nélkülözhetetlen a forgóeszközök meghatározott nagyságának állandó készletben tartása**. A termelés bővülése gyakran ezen eszközök növekedésével is jár. A forgóeszközöknek ezt az állandóan megkövetelt nagyságát nevezzük **tartós forgóeszköz lekötésnek**. A forgóeszközök fennmaradó részének nagysága a gazdaság ciklikussága, valamint a termelés és az értékesítés szezonalitása, illetve előre kiszámíthatatlan tényezők következtében **véletlenszerűen ingadozik**. A forgóeszközök ezen csoportját nevezzük **átmenetileg szükséges, vagy folyó forgóeszköz lekötésnek**.

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

4. ábra A forgóeszközök körforgása

További érdekes információk a témában

Az üzleti vagy cégérték (angol kifejezéssel: goodwill)

Az üzleti vagy cégérték pénzértékben csak akkor fejezhető ki, ha a céget eladják. Üzleti érték csak akkor keletkezik, ha a vállalkozásért fizetett ellenérték meghaladja a cég eszközeinek kötelezettségekkel csökkentett értékét.

Tegyük fel, hogy az eladásra kerülő vállalkozás – számviteli törvényben megkövetelt értékelési előírások szerint megállapított – eszközeinek értéke 59 millió Ft, összes kötelezettségeinek összege 32 millió Ft. A vevő a megvásárolt cégért 30 millió Ft-ot hajlandó fizetni. Van cégérték, és ha igen, mekkora értéket ismert el a vevő a vételárban?

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

Az eladott cég eszközeinek kötelezettségekkel csökkentett értéke: $59 - 32 = 27$ millió Ft. A cégérték a cégért fizetett ellenérték és az eladásra kerülő cég eszközeinek kötelezettségekkel csökkentett értéke közötti különbség, amennyiben az nem negatív. A példánkban $30 - 27 = 3$ millió Ft.

Miből adódik a cégérték, azaz miért hajlandó a vállalkozás megvásárlója 27 millió Ft-nál többet is fizetni? Ennek sokféle oka lehet: magyarázhatjuk például a már kivívott üzleti hírnévvel, vagy a jövőbeli növekedési lehetőségek értékével, amely nem feltétlenül tükröződik a számviteli előírások alapján számolt eszközértékben.

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. Mit jelent a vállalkozás vagyónának fogalma?
2. Milyen konkrét formákban jelenhetnek meg a vállalkozás vagyoneszközei?
3. Sorolja fel a befektetett eszközök három fő csoportját!
4. Hogyan határozzuk meg a forgóeszközök fogalmát?
5. Melyek a forgóeszközök körforgásának fő fázisai?
6. A következő eszközök közül melyek reáleszközök?
a.) részvény b.) vállalati kötvény c.) szabadalom d.) saját váltó e.) személygépkocsi
f.) a vállalat folyószámlájának egyenlege g.) alapanyagkészletek
h.) a vállalat beszerzési és értékesítési osztálya munkatársainak tapasztalata

Megoldás c.) e.) g.) h.)

- *It's all corporate finance. (Aswath Damodaran)*

Bővítse ismereteit az alábbi újságcikk elolvasásával!

[Goodwill hunting](#)

1. lecke A vállalkozás vagyona: eszközök és források

A vállalkozás vagyona, az anyagi és nem anyagi természetű vagyonelemek bemutatása és csoportosítása

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELLEN TÁNYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE